

Geografia i esglésies del Berguedà

per JOAN SANTACREU I SIMON

Aquests dos llibres que avui comentem venen a enriquir, en dos camps ben diferents, però igualment interessants, la bibliografia sobre el Berguedà, omplint dos buits fins ara existents quant a la seva temàtica.

L'ESTUDI DEL MEDI: GEOGRAFIA DEL BERGUEDÀ

per Ferran Badal i Carles Guzman

Berga: Centre d'Estudis Berguedans, 1985

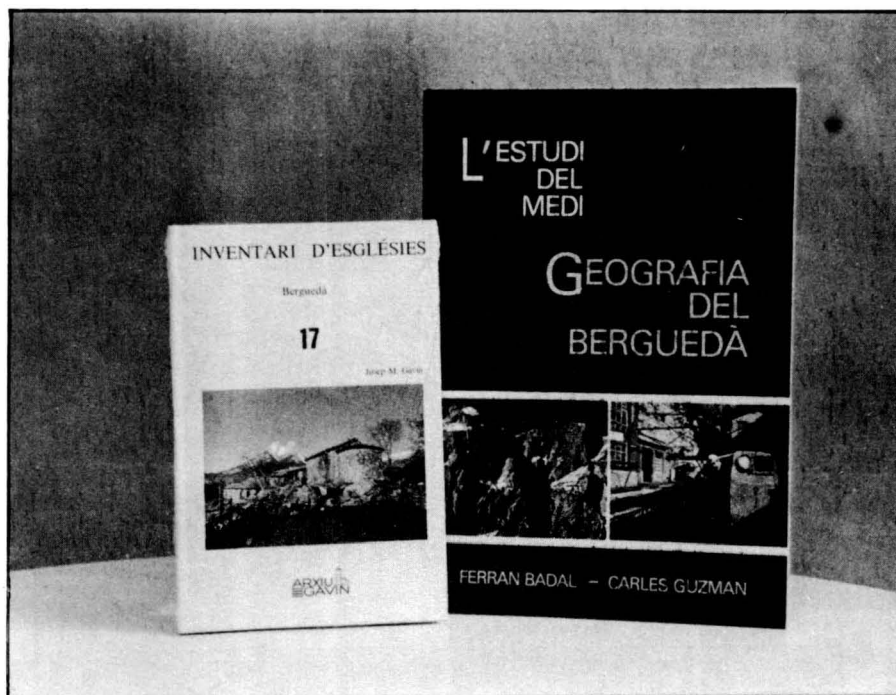
Editat pel CESB, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Berga i el Grup de Mestres per a la Catalanització de l'Escola i amb el suport de la Generalitat, aquest és un llibre pensat per a l'estudi de la geografia del Berguedà a les escoles de la nostra comarca. S'estructura segons el clàssic mètode d'estudi regional ideat per l'escola geogràfica francesa: emplaçament geogràfic (situació del Berguedà), elements del medi físic (relleu, clima, hidrografia, vegetació i sòls) i elements del medi humà (poblament, activitats de la població i comunicacions). Malgrat que, a l'estar destinat als escolars, les dades i anàlisis tinguin un caràcter elemental, posseeix uns mèrits inqüestionables que en fan un instrument valuós per al coneixement geogràfic de la comarca i profitós per a tot tipus de públic:

–Constitueix un estudi global del medi geogràfic de la nostra comarca, donant-ne una visió sintètica, prou àmplia i ben aconseguida i molt útil a introducció a estudis més detallats o especialitzats.

–Té un sentit essencialment pedagògic que fa entenedor allò que podria resultar de difícil comprensió (geomorfologia, dades climàtiques, dades de població ...).

–No es limita a la simple descripció de fenòmens sinó que, d'una forma bàsica, n'apunta les causes i les interrelaciona, segons els principis de la geografia sistemàtica.

Si a aquests trets hi afegim que el llibre està profusament il·lustrat amb magnífiques fotografies, que conté força dibuixos, gràfiques, diagrames i estadístiques dels fets estudiats i que al final de cada capítol s'hi acompanya un bon nombre de suggerències (que es poden completar amb una Carpeta d'Exercicis que es ven a part), per a realitzar exercicis pràctics, no ens ha d'estranyar que, tal com deia encertadament la publicitat que n'anunciava l'aparició per la Diada

Dos bons llibres sobre el Berguedà.

de Sant Jordi d'enguany, tots l'haguéssim volgut tenir durant els nostres anys escolars. Benvingut sigui ara per als alumnes, mestres i públic en general. I tan de bò que aquest excel·lent treball de Ferran Badal i Carles Guzman constitueixi un exemple a seguir i tingui continuïtat en altres camps del saber.

INVENTARI D'ESGLÉSIES: BERGUEDÀ

per Josep M. Gavín i Barceló

Valldoreix: Arxiu Gavín, 1985 (Inventari d'Esglésies, 17)

Josep M. Gavín és d'aquella mena d'homes sense el treball dels quals és impossible d'entendre com una cultura minoritària com la nostra s'ha pogut salvar del setge de contratemps polítics i socials que ha sofert Catalunya en la seva història contemporània. Fidel al país, com aquells venerables excursionistes de començaments de segle s'ha dedicat a recórrer pam a pam la nostra geografia amb un encomiable i infatigable afany de coneixement i estudi. Fruit d'aquesta tasca, a més de diverses col·laboracions en llibres i revistes, és la

publicació d'un inventari d'esglésies del Principat, de la Catalunya Nord i de les terres de la Franja de Ponent que, amb el dedicat al Berguedà, ja ha assolit els 17 volums, cobrint un total de 38 comarques.

El llibre no pretén ser altra cosa que un inventari fotogràfic que no deixa, però, de tenir un gran interès tant pel simple afeccionat com per l'estudiós, que hi troba un material catalogat i ordenat que li facilita en gran manera el seu treball. Hi són reproduïdes més de 500 fotografies (l'autor n'ha fet més de 100.000 de les esglésies de les comarques estudiades) que abasten les 339 esglésies, monestirs, capelles i ermites de la nostra comarca, recopilació exhaustiva que comprèn no solament els llocs en els quals hi ha culte en l'actualitat sinó també aquells sense culte o els vestigis de monuments en ruïnes. El llibre es completa amb tres índex molt pràctics d'advocacions, municipis i topònims.

Joan Santacreu i Simon, llicenciat en Dret.